

Folkhälsoplan för Lekebergs kommun 2014-15

Det övergripande målet för folkhälsa är att skapa samhällliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen.

Vad är folkhälsa?

Folkhälsa avser det allmänna hälsotillståndet i hela eller delar av befolkningen samt dess fördelning bland olika grupper eller geografiska områden. Arv, kön, ålder, livsvillkor, miljöer, produkter samt levnadsvanor är exempel på faktorer som påverkar människors hälsa. Flertalet av dessa faktorer går att påverka genom politiska beslut och ett systematiskt och målinriktat hälsofrämjande- och sjukdomsförebyggande arbete. Ansvaret för detta arbete delas mellan staten, kommuner, landsting/regioner, frivilligorganisationer och andra aktörer.

Skydds- och riskfaktorer för hälsa

Skyddsfaktorerna har större inverkan på både den totala och den fysiska hälsan än vad riskfaktorerna har. Det innebär att ju fler skyddsfaktorer, desto bättre upplevd hälsa. Mönstret är detsamma oavsett kön och ålder. Det finns även ett samband mellan antal skyddsfaktorer och den psykiska hälsan. Ju fler skyddsfaktorer desto bättre upplevd psykisk hälsa.

ÖREBRO LÄNS LANDSTING

Samhällsmedicinska enheten

Skydds- och riskfaktorer för hälsa

Källa: Hälsans skyddsfaktorer ur ett jämlikhetsperspektiv

Folkhälsoarbetets strukturer i Örebro län

Folkhälsoplan

Under 2011 pågick ett arbete med en gemensam folkhälsoplan för länet. Resultatet av det gemensamma arbetet blev ”Folkhälsoplan med folkhälsopolitiska mål- En god och jämlik hälsa i Örebro län 2012-2015”. Planen belyser det som prioriteras i Örebro län under åren 2012-2015 för att stärka och främja länsinvånarnas hälsa. Som tillägg till folkhälsoplanen finns ett dokument med bestämningsfaktorer och indikatorer relaterade till målområden och läns mål.

Folkhälsoavtal

Folkhälsoplanen är ett grunddokument för de folkhälsoavtal som skrivs mellan Örebro läns landsting, länets kommuner, Örebro läns idrottsförbund och Örebro läns bildningsförbund. I södra Örebro län har ett folkhälsoavtal skrivits mellan Örebro läns landsting och kommunerna Askersund, Hallsberg, Kumla, Laxå och Lekeberg för tiden 2012-2015. Av folkhälsoavtalet framgår kommunernas åtaganden, landstingets åtaganden och gemensamma åtaganden.

Dialogforum

Ett gemensamt åtagande är säkerställandet att det finns en gemensam politisk dialog för utbyte av erfarenheter och uppföljning av regionala och lokala folkhälsomål. Tre ledamöter från landstingets Nämnd för folkhälsa ingår i dialogforum och en politiker från respektive kommun. Till detta dialogforum adjungeras representanter för övriga parter som har folkhälsoavtal med ÖLL; ÖLIF med SISU idrottsutbildarna och Örebro läns bildningsförbund. Sydnärkes kommuner skall enskilt utarbeta handlingsplaner för prioriteringar av folkhälsoinsatser. Dessa lokala planer ska sedan ligga till grund för den årliga verksamhetsplan/handlingsplan som utarbetas i dialogforum.

Folkhälsoteam

Som en expert och stödresurs har kommunerna i Sydnärke, enligt folkhälsoavtalet ett folkhälsoteam som finansieras via avtalet och med en egen satsning från kommunerna som motsvarar landstingsbidraget. Till teamet är också en barn- och ungdomsutredare från ÖLL, samhällsmedicinska enhet knuten och en folkhälsosamordnare från ÖLIF. Folkhälsoteamet skall verka på lednings- och verksamhetsnivå. Detta innebär att det skall finnas folkhälsokompetent stöd till kommunernas ledningar såväl som till olika verksamheterna som skola och socialtjänst.

Lokalt folkhälsoarbete i Lekebergs kommun

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Lekebergs kommun har i sin utvecklingsplan för kommunens arbete beslutat att folkhälsoperspektivet alltid ska beaktas.

Den 5 april 2013 samlades ett trettiotal politiker, tjänstemän, avtalsparter och representanter från civila samhället för att tillsammans ta fram underlag till Lekebergs folkhälsoplan. Avsikten var att utifrån gemensamma kompetenser och erfarenheter skapa ett dokument som speglar det lokala behovet i form av utvecklingsområden och insatser inom folkhälsoområdet.

Folkhälsoplan för Lekebergs kommun

Folkhälsoplanen ska fungera som ett styrdokument och som en inspiration för folkhälsoarbetet inom kommunen. Den sammanfaller med giltighetstiden för innevarande folkhälsoavtal med landstinget, 2012-2015. För att arbetet med Lekebergs kommuns lokala folkhälsoplan ska bli framgångsrikt måste en konsekvent och uthållig inriktning när det gäller att förverkliga programmets innehåll kombineras med ett väl avvägt och strategiskt utformat genomförandearbete.

Folkhälsoplanen anger ett antal prioriteringar som är av strategisk betydelse för att kunna uppnå målen. Det gäller bland annat samverkan med andra aktörer och kommunikation. Viktiga aktörer för samverkan är det civila samhället. Kommunikationen är viktig såväl inom kommunen, som med andra aktörer och kommunens medborgare.

Relaterade dokument

Örebro läns folkhälsoplan 2012-2015 och Lekebergs kommuns folkhälsoplan för lokalt folkhälsoarbete ska överensstämja med varandra. Den lokala folkhälsoplanen ska följas upp varje år och redovisas till Samhällsmedicinska enheten vid Örebro läns landsting genom länsdelens redovisning av folkhälsoarbetet. Lekebergs kommuns folkhälsoplan ska dessutom länkas samman med den årliga verksamhetsplan som utarbetas av södra länsdelens Dialogfora.

Mål och indikatorer för uppföljning av folkhälsoplanen

Mått och nyckeltal ska utvecklas fortlöpande för att kunna följa genomförandet av planen. Kommunens personalavdelning, vilken ansvarar för folkhälsoarbetet, har en viktig och central uppgift när det gäller implementeringen och uppföljningen av folkhälsoplanen. Lekebergs folkhälsoplan ska varje år följas upp och redovisas på ett samlat sätt i kommunens årsredovisning. Alla styrelser och nämnder inom kommunen bör ha en aktuell handlingsplan med uppföljningsbara mål för sitt arbete med folkhälsa, ibland kanske lämpligast genom ett integrerat folkhälsoperspektiv i annat policy- och utvecklingsarbete.

1. Folkhälsoarbete riktat till målgruppen barn och unga

Mål; utveckla arbetet med föräldrastöd, stödjande miljöer och hälsofrämjande skolutveckling.

Ansvar; Kommunfullmäktige har det övergripande ansvaret och tillser att nämnderna inkommer med handlingsplaner

Övergripande och strategiskt arbete för att;

- påbörja ett långsiktigt arbete med begreppen barnfattigdom och utanförskap i fokus, där avsikten är att synliggöra de samhällsliga strukturer som finns och med målet att minska den ojämlika hälsan
- öka samverkan inom kommunens verksamheter, samt med den ideella sektorn genom överenskommelser och kommunala stimulansmedel, för att arbeta hälsofrämjande mot målgruppen barn och unga
- öka möjligheterna till sysselsättning för unga
- möjliggöra forum för möten över generationsgränserna

2. Nolltolerans mot alla former av drogbruk bland minderåriga samt generellt förebyggande arbete mot övriga kommuninvånare

Mål; utveckla det drogförebyggande arbetet bland barn och unga genom föräldrastöd, stödjande miljöer och hälsofrämjande skolutveckling

Ansvar; Kommunfullmäktige har det övergripande ansvaret och tillser att nämnderna inkommer med handlingsplaner

Övergripande och strategiskt arbete för att;

- öka samverkan med civila samhället gällande drogfria arrangemang i kommunen, såsom skolavslutningar med mera
- öka samverkan med polisen genom Brottsförebyggande rådet

3. Folkhälsoarbete riktat till målgruppen äldre

Mål; utveckla arbetet med samverkan för bättre livskvalitet bland äldre, och möjligheterna till sociala mötesplatser

Ansvar; Kommunfullmäktige har det övergripande ansvaret och tillser att nämnderna inkommer med handlingsplaner

Övergripande och strategiskt arbete för att;

- öka samverkan inom kommunens verksamheter, samt med den ideella sektorn genom överenskommelser och kommunala stimulansmedel, för att arbeta hälsofrämjande mot målgruppen äldre
- möjliggöra forum för möten över generationsgränserna